

De oude geneesheer.

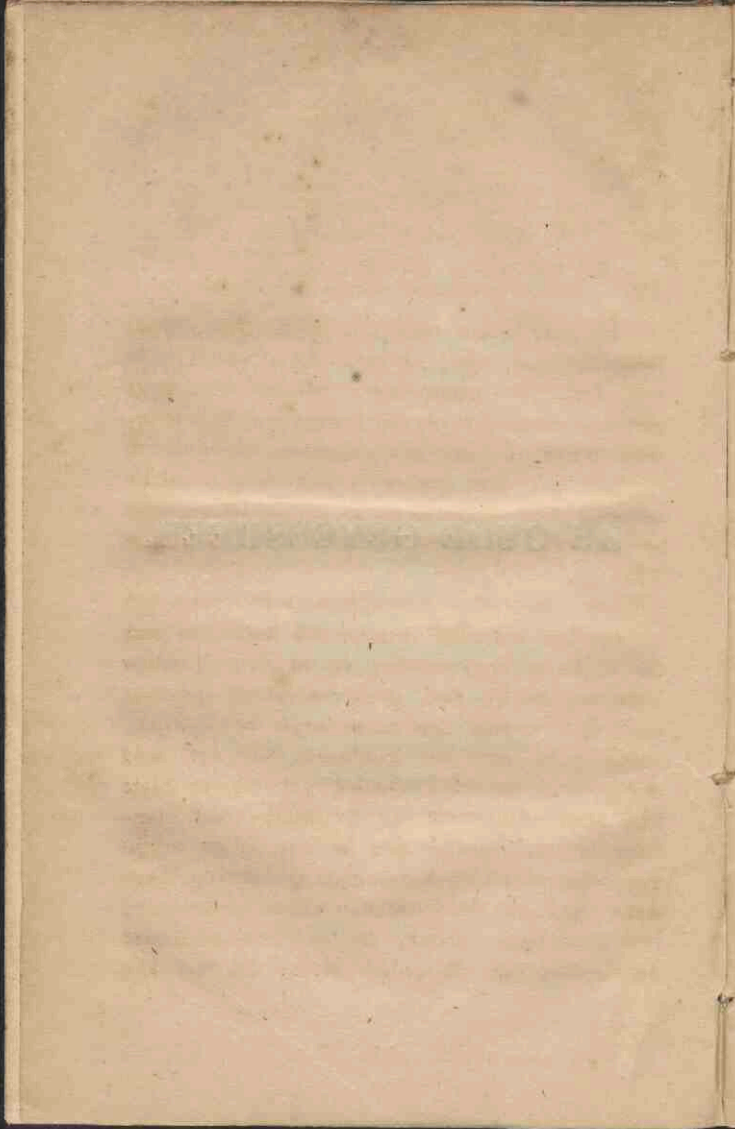
<https://hdl.handle.net/1874/356535>

gls

2

DE OUDE GENEESHEER.

[57]

In eene kleine stad van *Noord-Duitschland* leefde onlangs een, wegens de kunde in zijn vak beroemde geneesheer, bekend door zijne menschlievendheid jegens armen en lijdenden, welker lot hij zocht te verzachten. Er ontbrak nogtans aan den grijsaard één ding, zonder hetwelk hier beneden geen geluk bestaanbaar is; ik meen de vrede Gods in den gekruisten Middelaar.

Zijne jeugd was voorbijgegaan in eenen tijd waarin het ongeloof zegevierend heerschte aan de duitsche hoogeschole en in letterkundige kringen; en hij had geen weerstand geboden aan den stroom der *toenemende verlichting*, zooals men toen het loochenen van *het licht der wereld* noemde, zonder hetwelk er niets dan diepe duisternis en wezenlijke onwetenschap bestaat, onder den bedriegelijken schijn eener bedorvene en bedervende beschaving. *ERMANN*, zoo was de naam van onzen geneesheer, had een vromen vader, een getrouw bedienaar des Goddelijken Woords, welke dikwerf aan

zijn zoon de Goddelijke waarheden en de naam van den Zaligmaker had doen hooren; maar de zoon had deze leerstellingen verworpen, als onbestaanbaar met ik weet niet welk filosofisch stelsel, geheel nieuw van de universiteit mede gebragt, en hij leefde sedert vijftig jaren zonder gebed, zonder bijbel, zonder godsdienst, zonder avondmaal en (zooals hij later zeide) zonder God in de wereld. Hij beschouwde al deze dingen slechts als middelen van orde en bedwang voor het grove onbeschaafde volk. Hij had slechts één grondbeginsel: *goed doen en niemand vreezen*, en daar hij door dat woord *niemand vreezen*, ook verstond God niet te vreezen, is het onnoodig er bij te voegen, dat hij alleen bepaalde wat het woord *goed te doen* met zich bragt. *Leven en laten leven* dat was ook nog een grondregel van zijn beoefenend leven. De genoegens van de tafel, van de zamenleving en het spel, waren benevens zijne werkzaamheden, genoegzaam geweest om hem van alle meer ernstige overdenkingen wegens zijn toekomstig lot, af te trekken. Op deze wijze beleefde hij zijn zesenzeventigste jaar.

Toen kwamen de gebreken des onderdoms. Genoodzaakt te huis te blijven, alleen, met een hardnekkige hoest, begon hij zich zeer ongelukkig te gevoelen, zijn kwaad humeur spreide zich uit over alles wat hem omringde. Nooit

gehuwd geweest zijnde, waren zijn koetsier en eene oude huishoudster de eenige wezens die hij kon plagen. Al zijne slapelooze nachten werden doorgebracht met bellen, kijven en bedreigen. Het gaat met enkele personen als met volken, als zij den vrede niet inwendig hebben, beschuldigen zij alles wat hun omringt van den moeilijken toestand die hun kwelt. Onze grijsaard gevoelde zich gebogen onder de hand van een' Magtigeren dan hij, die hem zeide: *bereidt uw huis want gij gaat sterven.* Maar hij gaf zich aan die roepstem zoo spoedig niet over. Dikwerf verzocht hij aan zijne tafel menschen die even weinig ernstig dachten als hij, bij welke hij dan vrolijkheid en een' grooten eetlust vertoonde, om aan hun en aan zichzelf de zwakheid van dat weinige leven te verbloemen, dat nog zijn hart deed kloppen. Dan verwonderden zich de tafelvrienden over zijn goed uitzien en kracht, en onderhielden hem over de vijftigste verjaring van zijn Doctoraat, welke hij binnen eenige maanden zoude vieren. Alhoewel door deze verstrooiingen de oude geneesheer zijne dagen doorbragt zonder te veel aan zijnen toestand te denken, zoo verzachtten zij toch de nachten niet.

Omstreeks dezen tijd kwam er in de kleine stad welke ERDMANN bewoonde een oud Pre-

dikant, een academie-vriend van onzen geneesheer. Naauwelijks vond deze zich alleen met zijnen ouden vriend of hij deed hem met een onrustig voorkomen deze gewigtige vraag: „meent gij dat er genoegzame redenen bestaan om te gelooven dat de geest van den mensch onsterfelijk is?” Deze vraag gaf aanleiding tot een onderhoud, waarvan het gevolg was: „dat de philosophische bewijzen voor de onsterfelijkheid der ziel niet beslissend zijn; dat men dus tot geene zekerheid kan komen, maar dat men zich gelukkig mag achten indien men aan de onsterfelijkheid *kan* gelooven.”

Het is onnoodig te zeggen dat dit gesprek de angsten van den grijsaard zeer vermeerderde. Hij opende zich deswegens aan een zijner vrienden, welke hem behulpzaam was in het maken van zijn testament, er bijvoegende, dat wanneer de onsterfelijkheid der ziel hem bewezen konde worden, hij alsdan gerust zoude sterven. Nieuwe en schadelijke dwaling waar zoo vele ongeloovigen hunne toevlugt toe nemen, even als of de onsterfelijkheid in zichzelf alleen, niet de allerverschrikkelijkste van alle ongelukken kon worden! Ziedaar waarom de bijbel de onsterfelijkheid nooit als enkele bespiegeling leert; zij spreekt van eeuwig *geluk* of eeuwig *ongeluk*, van eene opstanding *ten leven* of van eene opstanding *ter*

verdoemenis en God alleen bezit de onsterfelijkheid (Tim. VI: 16), en alleen degene die het leven heeft, het onvergankelijk leven *in God*, heeft eene onsterfelijkheid die voor hem eene rede van vertroosting en van blijdschap is. Jezus Christus verbindt dikwerf de belofte zelve der opstanding, aan het *tegenwoordig* bezit van het geestelijk leven (Joh. VI: 40, 54).

Men gaf ERDMANN den raad den nieuwen leeraar van het kerspel te doen roepen, welke onlangs in zijne dienst was getreden en zich met hem te onderhouden. Hij schudde echter met een zeer ongeloofig voorkomen het hoofd. „Denkt gij, zeide hij, dat ik van een jong mensch kan leeren hetgeen mijn zoo geleerde en ondervindingrijke vriend mij niet heeft kunnen zeggen, hij, die vijftig jaren langer geleefd en gestudeerd heeft dan deze jonge leeraar?” Evenwel door middel van een jong geneesheer, welke tegenwoordig zijne praktijk bij zijne zieken waarnam, en die met den predikant sedert hunne studie jaren verbonden was, deed ERDMANN dezen laatste bij zich verzoeken en van toen af ontmoetten deze twee jonge vrienden elkander menigmaal bij den ouden geneesheer. Maar gewoonlijk waren de gesprekken niet, zóó als de dienaar van God gewenscht zoude hebben. Hij had openlijk willen spreken over den dood en het oordeel, tegen eenen grijsaard

welke zoo na aan het graf was; maar zoo dikwijls hij de gesprekken op ernstige onderwerpen wilde leiden, maakte de geneesheer gebruik van het gezag dat hem zijne jaren gaf, en zijne behendigheid in de zamenleving om eene andere wending aan de gesprekken te geven.

De leraar ondervond deswegen groot leedwezen, en ondanks zijne onervarenheid met de wereld en de menschen, besloot hij, na vruchteloos eene gunstige gelegenheid afgewacht te hebben, zich openhartig aan den grijsaard te openbaren, welke altoos tot eenen anderen tijd het belang zijner ziel verschoof. Op zekeren dag derhalve, dat de geneesheer afscheid van hem nemende, en even als Felix tot een *andermaal* verschuivende, hem nogtans noodigende om weder te komen, zeide de dienaar van Jezus Christus met zachtheid, maar met ernst tot hem: » waarde Heer! ik ben u ten hoogsten verplicht voor de welwillendheid waarmede gij mij, die nog slechts een vreemdeling in deze stad ben, ontvangen hebt, en ik verlang hartelijk u mijnen opregten dank te betoonen, maar de verplichtingen van mijn ambt maken mijnen tijd zoo kostbaar, dat ik dezelve niet meer mag besteden aan noodelooze gesprekken; indien gij ernstig begeert u met mij over het heil uwer ziel en uwe zaligheid te onderhouden, weest

dan zoo goed het mij te doen weten en ik ben ieder uur tot uwe dienst.' De geneesheer zag een oogenblik de predikant aan met een gezig, waarop zich eene mengeling van verwondering en ontovredendheid teekende; maar weldra van deze eerste opwelling terugkomende, reikte hij hem vriendschappelijk de hand, zeggende: «wel nu, wanneer ik u laat vragen weest dan zoo goed om te komen''

Drie dagen daarna zag de predikant de koetsier van den ouden geneesheer bij zich binnen treden, welke hem liet verzoeken om bij hem te komen. Hij ging onmiddelijk daarheen en vond hem te bed, hoewel de oude man tot dus verre vermeden had om te blijven liggen, ten einde den voortgang zijner ziekte te verbergen. Na de eerste pligtplegingen, stelde de zieke zelf het vraagstuk voor dat hem menigmaal beangstigd had, hetwelk aanleiding gaf tot het volgende onderhoud.

«Mijnheer de predikant, gelooft gij waarlijk dat onze ziel onsterfelijk is?''

«Zonder eenigen twijfel, Mijnheer de geneesheer, en het zoude weinig zijn dit te gelooven; ik geloof wat meer is, dat gij en ik na onzen dood, eeuwig gelukkig of eeuwig ongelukkig zullen zijn.''

«Bewijst mij dat.''

«Het komt mij voor, zonder veel woorden,

dat gij het bewijs daarvan zelve in uwen boezem draagt. Van waar die vrees en onrust die zich van u meester maakt bij de enkele gedachte aan een' aanstaanden dood? Is het niet uw geweten, dat in u getuigt dat er na uwen dood iets te vreezen of te hopen is?"

• Toegestaan. Maar *bewijst* mij dat dit alles waar is, want ik vraag bewijzen; gij begeert niet, denk ik, dat ik een jong mensch zoo als gij zijt, op zijn woord zal gelooven."

• Zeker niet; mijne jaren en mijn persoon doen niets tot de zaak, en dewijl gij bewijzen begeert, zullen wij dezelve hooren uit den mond van iemand die achtienhonderd jaren ouder is dan gij en ik; en wat meer zegt, die van eeuwigheid bestaan heeft. Hebt gij een Bijbel?" De geneesheer bedacht zich een oogenblik. "Ja," zeide hij, "ik heb er een." Daarop zijne oude huishoudster geroepen hebbende, beval hij haar zijnen Bijbel te gaan halen uit eene lade die opgevuld was met oudheden. Het Woord van God, dat hij nimmer gelezen had sedert hij zijne belijdenis deed, werd hem gebragt. De predikant nam het en las niet zonder ontroering deze woorden, geschreven op een wit blad voor in het boek, woorden welke hem toeschenen een bewijs te zijn, dat de hand van den goeden Herder zich uitstreckte naar deze tot dus verre van Hem verwijderde ziel: *Ik geef dezen*

Bijbel aan mijn' lieven zoon GOTTWERTH, op den achtsten verjaardag zijner geboorte, en ik bid de God van alle genade, om door de kracht van zijn Woord en Geest, mijn kind te brengen tot een opregt geloof, een heilig leven en een gelukkig sterven. W. ERDMANN.

W. ERDMANN was de grootvader van onzen geneesheer; leeraar vol geloof en ijver, christelijk dichter van bijzondere bekwaamheden, wiens naam nog in zegening is in de Duitsche kerk, welke nog met stichting de geestelijke liederen zingt, welke hij haar als eene rijke erfenis heeft nagelaten; het is aan hem onder anderen, dat die kerk het gezang verschuldigd is dat met de woorden begint: *Jezus neemt de zondaars aan.* Een der meest gemeenzame die zij bezit, hetwelke in de meeste bundels gevonden wordt en dat alle christenen van hunne kindsheid af van buiten kennen.

» Ziedaar, » zeide de predikant na voor den geneesheer de woorden gelezen te hebben, welke door de hand van zijnen grootvader geschreven waren, » uw grootvader, welke deze erfenis aan zijnen zoon naliet, is sedert lang gestorven in de hoop eener zalige eeuwigheid; uw vader is hem gevolgd; zij zegevieren thans voor den troon van God met de schare der regtvaardigen, welke tot de volmaaktheid gekomen zijn; daár moeten wij ons met hen vereenigen; is dit uw wensch niet? »

„Ja, ik beken het,” zeide de grijsaard met aandoening; „maar hoe kan ik gelooven dat deze dingen waarachtig zijn?”

De predikant stelde hem met den Bijbel in de hand, de getuigenissen des eeuwigen levens voor, nemende ten grondslag de opstanding van Jezus Christus, welke ieder redelijk mensch moet aannemen als eene zaak welke onweder-sprekelijk door de geschiedenis bevestigd is. Hij die de sleutels der hel en des doods heeft, die dood is geweest en die levend is van eeuwigheid tot eeuwigheid, vergezelt met zijnen Geest zijn Woord. De zieke luisterde met aandacht en eene toenemende aandoening, en riep eindelijk uit: „Ik *wil* dat gelooven, ik *moet* het gelooven. Ik wenschte niet ongeloovig te zijn. Maar zeg mij, indien er waarlijk een eeuwig leven is, hoe komt men er toe? Wat moet men doen om zich waardig te maken, om hetzelfde te verkrijgen?”

„Om aan uwe vraag te beantwoorden zoo als gij dezelve voorgesteld hebt,” zeide de leeraar, „zal ik u zeggen dat er twee wegen zijn om tot het eeuwige leven te komen. De eene welke alles bevat wat men moet doen om zich hetzelfde *waardig te maken* is de weg van de wet.” De getrouwe dienaar Gods stelde toen de Goddelijke wet voor in al hare heiligheid, in al hare onbuigzame gestrengheid, in al hare ei-

schen, welke zich uitstrekken tot op de geheimste bewegingen van het hart, en een leven vorderen dat *nooit* in iets afgeweken is van dezen regel van volmaking. Voorts vervolgde hij: » Indien uw leven overeenkomstig is met deze wet en dezelve geheel vervult, dan hebt gij *regt* tot het eeuwige leven. Maar onderzoek u ernstig! »

» O! neen, neen! ik heb in geenen deele zoo geleefd; maar als het er zoo mede is als gij zegt, dan is mijn geheele leven verloren en ik heb geen de minste hoop op het eeuwige leven.»

» Ik ben zeer gelukkig te zien dat gij eindelijk geloofd dat God *niet kan* voldaan wezen met eenige uiterlijke daden, met eenige werken, maar dat Hij een geheel heilig leven eischt. Eene wet zou geene wet meer zijn, zoodra het genoeg was dezelve *gedeeltelijk* te vervullen.»

» Hoe! gij acht dit gelukkig? Maar nog eens, ik zeg u, indien gij gelijk hebt, en mijn geweten, ik moet het toestemmen, is het met u eens, *dan ben ik verloren!* Want er schiet mij niets over van mijn leven, en, op den rand van het graf kan ik het niet verbeteren.»

» Dat is waar. En voeg er bij, dat al waart gij zoo jong als ik en kondet zonder zonden leven tot den gevorderden ouderdom dien gij thans

bereikt hebt, dit de minste uwer zonden voor God niet zou kunnen herstellen; alle magten van het heelal kunnen niet verhinderen eene daad eene daad te doen zijn, noch maken dat hetgeen is, niet is. Dus de zonde is een daad die voor God bestaat."

» Maar hoe kan men dan zalig worden? Hoe kan ik, *ik*, zalig worden? Ik kan God, dat zie ik wel, de goede hoedanigheden die men in mij prees en die het gevolg van mijn natuurlijk gestel waren, niet aanbieden; ik heb nooit iets gedaan *voor God*; ik heb nooit zijne wet volbragt; wat kan ik Hem aanbieden?"

» Biedt hem de verdiensten en de volmaakte gerechtigheid van zijnen Zoon aan; niets anders kan u redden."

» Dat begrijp ik niet; weest zoo goed en verklaar u."

» Weet gij niet dat God zelve de verlossing van door de wet veroordeelde zondaren toebeleid en vervuld heeft?" Hier stelde de predikant aan den grijsaard de blijde boodschap van de verlossing door Jezus Christus voor; hij las en verklaarde voor hem Lukas XXII: 39 en vervolgens; en eindelijk sprak hij hem over de bediening der verzoening met God, naar 2 Cor. V: 14—21. Deze leer, of liever, deze onmeetbare liefde Gods omtrent zijn oproerig en verloren schepsel, drong in het beangst geweten

van den zieke, en in zijn door twijfelingen gefolterd hart, als een balsem in eene brandende wond en als een zacht licht in het midden der duisternis. Deze woorden der eeuwige barmhertigheid, beantwoordende aan eene brandende behoefte der aandachtige ziel die ze hoorde, gaven aan zichzelf een zoo krachtig getuigenis, als de woorden der wet zich getuigenis gegeven hadden in dit geweten. Na een lang en plegtig stilzwygen, riep de grijsaard uit, even als of eene nieuwe wereld zich aan zijne ziel had ontdekt: » ja, het is eene blijde boodschap die gij mij daar verkondigt! Maar,» voegde hij er op een' droevigen toon bij, » ik geloof niet dat ze voor mij is; want wat kan ik doen om in Jezus Christus te gelooven en om mij te verzekeren dat God mij zal vergeven, *aan mij*, mijne zonden, ter oorzake van Hem? »

» Dat is hier *het werk van God*, dat wij gelooven in Hem dien Hij gezonden heeft. Maar waarom zoudt gij niet reeds als *zijn werk* aanmerken hetgeen in uw hart heeft plaats gehad, sedert dat wij te zamen spraken? Ik heb het niet gedaan; gij ook niet; indien het slechts aan u had gelegen, zoudt gij nog in die noodlottige zekerheid zijn, waarin gij zoo vele jaren gelcefd hebt.»

» Dat geloof ik wel, maar.....

» Maak de zaak niet moeilijker als ze is.

God schenkt u *thans* door zijn Woord (en Hij kan u niet bedriegen,) zijne vergiffenis, zijne zaligheid om niet, verkregen door den Verlosser. Bid opdat Hij u de vrijmoedigheid, het geloof geve dat deze zaligheid aangrijpt."

• *Bidden!* Mijn God! ik kan niet bidden; ik heb nooit gebeden!"

• Vergeef mij, gij kunt zeer wel bidden. Even zoo goed als iemand die van honger sterft, of die door grooten dorst verteerd word, om brood en om water kan vragen; even zoo goed kunt gij tot God uit het diepste uwer ellende roepen en dat zal bidden zijn. God wacht van u om u te verlossen, niet tot gij Hem schoone woorden voorhoudt, Hij wacht van u slechts de stem van het hart. Overigens zoo gij het verlangt zullen wij te zamen bidden."

De zieke stemde er in toe en de leeraar, na den Heer zijne beloften Matth. XVIII: 19 en 20 te hebben voorgehouden, storte zijne ziel voor God uit met het vuur des geloofs en de zalving der liefde. God hield de openbaring zijner genade niet terug. De zieke welke eerst in stilte den christelijken leeraar had gevolgd, eindigde met iedere smeeking welke uit zijnen mond vloeide hard op te herhalen, tot dat zijn getroffen en verbrijzeld hart in tranen uitbarste en zijnen vriend zelfs zweeg, om zijne tranen met die van den grijsaard te vereenigen. Hij

nam afscheid van hem met de verzekering dat deze ziel behouden was. Reeds den volgenden morgen was de koetsier van den geneesheer aan de deur van den predikant; hij kon niet ophouden om onder eenen vloed van tranen te verhalen, welk eene wonderbare verandering er bij zijnen meester had plaats gehad. » Gewoonlijk, » zeide hij, » had Mijnheer den geheelen nacht geen rust en deed niets dan bellen, klijven en vloeken. Maar gisteren avond was hij zoo vriendelijk jegens ons; hij verzocht ons om maar gerust naar bed te gaan, omdat voegde hij er bij, hij zelf wat wilde slapen. Evenwel was de huishoudster in eene kamer naast die van mijnen meester op gebleven; zij heeft hem hooren bidden en overluid in den Bijbel lezen en eindelijk is hij gerust ingeslapen. Dezen morgen schijnt hij zeer gelukkig, en zijn eerste bevel is geweest, Mijnheer, om mij hier te zenden om u te halen.»

De predikant vond den zieke in eene gelukkige stemming van geest, aan zijne zaligheid geloovende, maar zich inbeeldende dat hij niet geloofde, omdat hij over vele gewigtige punten nog in onwetenschap en twijfel was. Al deze stukken werden het voorwerp van vragen die hij aan den leeraar deed en op welke deze volgens de Schrift antwoorde. De grijsaard, zijnen leeraar hem gedeelten van Psalmen hoo-

rende voorzeggen, welke hij vertroostend of leerzaam voor den staat zijner ziel vond, wilde zelfs verscheidene verzen van buiten leeren, die hem het meeste goed hadden gedaan, ten einde ze voor zichzelf te kunnen herhalen gedurende de stilte van zijne lange nachten. Hij besteedde al zijnen tijd om in de kennis der Schriften toe te nemen, hetzij door zelve te leezen, hetzij door uitleggingen welke hij dagelijks vroeg aan den leeraar van Gods Woord. Hij geraakte eindelijk tot de heerlijke verzekering van zijne verzoening met God, door de volmaakte verdiensten van den Zaligmaker; en van toen aan waren zijne laatste dagen niets dan lof en dankzegging. Hij vroeg om het Avondmaal te houden, hetwelk hij sedert het doen zijner belijdenis niet meer gedaan had. Op den dag bepaald voor deze aandoenlijke plegtigheid, bevond de leeraar zich bij den zieke, die sinds acht dagen het bed niet verlaten had, gezeten voor zijne tafel, in een zwarte rok en gekleed als voor een der schoonste feesten van zijn leven. Hij ontdekte zijn eerwaardig hoofd met sneeuw witte haren, volgde met het hart het formulier, en op het oogenblik van het Nachmaal te gaan houden met Dengenen, die zich voor hem had overgegeven, en die in deze oogenblikken zich aan hem ging mededeelen, schoof hij zijnen stoel achteruit, wierp zich op

de knieën, even als of hij geene de minste zwakheid gevoelde, en storte voor God zijn hart uit door zielroerende gebeden en vurige dankzeggingen. Toen kon hij bidden!

Vier dagen later, het was een zondag, ontving de grijsaard zijnen jongen vriend met nog meer genegendheid dan gewoonlijk en zeide, hem de hand toereikende: » heder denk ik zal ik vertrekken.” De predikant bad met hem, en afscheid van hem nemende hoorde hij hem met eene zwakke stem het begin van het schoone gezang opzeggen: » *De Koning op wien ik mij verlaat,*” enz. Uit de kerk terugkomende vond de leeraar dat de geneesheer was ontslapen, zonder doodstrijd en zonder smart!... Hij was weder vereenigd met zijnen grootvader en vader.

Ouders! die het heil uwer kinderen ter harte neemt, die voor hun bid, die hun het Woord des levens geeft, verliest den moed niet, laat u niet ter nederslaan door twijfel, zelfs dan wanneer gij langen tijd de smart mogt hebben hen op dwaalwegen te zien wandelen. Hij wiens beloften zich uitstrekken tot duizend geslachten heeft u verhoord; Hij zal het kind uwer gebeden redden, al was het zelfs ter elfder ure.

Gedrukt en te bekomen bij M. WIJT & ZONEN à 10 Cents,
 bij wie ook uitgegeven wordt :

1. Levensgeschiedenis van Peter Lohbeck, derde druk, naar het Hoogduitsch, 15 Ct.
2. De Welbestude Stuiver, of de Bijbels der arme Negera, tweede druk; naar het Engelsch. 10 "
3. De Wever uit Welsh, vierde druk; naar het Engelsch. 07½ "
4. De kleine bewoner van het Auvergnésche gebergte; naar het Engelsch, derde druk. 10 "
5. Arme Sara; of de Indiaansche Vrouw, tweede druk, naar het Engelsch. 07½ "
6. De Jonge Hutbewoonster, vierde druk; naar het Engelsch. 22½ "
7. Buitengewone Opwekking onder de kinderen in Elberfeld, tweede druk. 05 "
8. De Iersche Boer, naar het Engelsch. 10 "
9. Elizabeth Cunningham; eene ware Geschiedenis, tweede druk. 20 "
10. Geschiedenis van John Robins, de Matroos. 10 "
11. Uithbreiding van de Parabel der vijf wijze en vijf dwaze Maagden. 10 "
12. Het leven van Klonel Jacob Gardiner. 17½ "
13. De Stroopers Dochter. 10 "
14. De Bode met goede tijding. 15 "
15. Jansje Allan. 15 "
16. Zonderlinge tusschenkomst der Voorzienigheid. 07 "
17. Levensberigt van Amelia Gale. 10 "
18. Sara Hill, de leerling van de Zondagschool. 13 "
19. De Geschiedenis van Mary Smith. 12½ "
20. De Dorps-Predikant. 10 "
21. De Waarheid en uitwerkselen van het Evangelie. 10 "
22. Kracht des Geloofs, bij treffende beproeving. 10 "
23. Herman de Houthakker. 13½ "
24. De laatste uren van John Cowper. 10 "
25. Het einde van den tijd. 10 "
26. Wat God bewaart, is wel bewaard. (tweede druk) 15 "
27. Wie zijt gij? Wat hebt gij te doen? Wat behoort gij te worden? 10 "
28. De Weérhaan van het Kasteel. (tweede druk) 12½ "
29. Eben-Haëzer, in Latakko. 10 "
30. Eenige berigten van Indiaansche Bekeerlingen. 10 "
31. De Christen-Feesten, een onderwijs ter vervulling van 's menschen voornaamste behoeften. 05 "
32. Verhaal van twee reizende Predikors. 07½ "
33. De Tijd en de Eeuwigheid. 10 "
34. Kort en heilzaam berigt, aan allen, die begeerte hebben om zalig te worden. 10 "
35. Levensloop van Johan Coenraad Ter Linden. 07½ "
36. Een Beroep op het Hart. 12½ "
37. Trekken uit het leven eens Landmans in den Elzas, uit het Hoogduitsch. 10 "
38. Sterfgevallen van zeyen bekeerde Heidenen. 10 "
39. Levensloop van C. L. Töpfer, Evangeliesch Predikant te Peterswalden. 7½ "
40. De Schaapherder van de vlakte van Salisbury. 17½ "
41. Eenige bijzonderheden uit het leven en de werkzaamheden van Dr. Robert Morrison, Zendingeling onder de Chinezzen. 15 "
42. Lydia S... (Een authentiek verhaal). 07½ "
43. Hugo Bouren. 7½ "
44. De Christelijke viering van den Zondag. 05 "
45. Henry Oboukiah, inboorling der Sandwichs-Eilanden. 10 "
46. Hadara, een jong Abyssiniër. 4 "